

Список використаних джерел:

1. Бюджетний кодекс України: Закон України від 8 липня 2010 року № 2456-VI // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
2. Бюджетний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 37 – 38. – Ст. 189.
3. Про схвалення Декларації цілей та завдань бюджету на 2008 рік (Бюджетної декларації): Постанова Кабінету Міністрів України від 1 березня 2007 р. № 316 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 16. – Ст. 602.
4. Про схвалення Декларації цілей та завдань бюджету на 2009 рік (Бюджетної декларації): Постанова Кабінету Міністрів України від 5 березня 2008 р. № 160 // Офіційний вісник України. – 2008. – № 19. – Ст. 543.
5. Про схвалення Декларації цілей та завдань бюджету на 2010 рік (Бюджетної декларації): Постанова Кабінету Міністрів України від 25 лютого 2009 р. № 151 // Офіційний вісник України. – 2009. – № 15. – Ст. 477.
6. Про схвалення Декларації цілей та завдань бюджету на 2011 рік (Бюджетної декларації): Постанова Кабінету Міністрів України від 19 квітня 2010 р. № 315 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 28. – Ст. 1088.

Надійшла до редакції 28.01.2011

КИБАЛ В.В., здобувач

(Національна академія внутрішніх справ)

УДК 346.62 : 336.71

**РОЛЬ ТА ЗНАЧУЩІСТЬ ПРАВОВИХ ЦІННОСТЕЙ
ДЛЯ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО БАНКІВСЬКОГО ПРАВА УКРАЇНИ**

У статті розглянуто правові цінності, які становлять основу для побудови демократичної правової держави та її права, у тому числі банківського права. Особливу увагу автор приділив проблемним питанням у розвитку зазначеної галузі.

Ключові слова: право, правові цінності, банківське право.

В данной статье рассматриваются правовые ценности, которые являются основой для создания демократического правового государства и его права, в том числе банковского права. Особое внимание автор уделит проблемным вопросам в развитии указанной отрасли.

Ключевые слова: право, правовые ценности, банковское право.

The article deals with legal values which are the basis for building of democratic legal state and its branches of law including banking law. The author examines; problematic questions regarding development of modern banking law of Ukraine is well.

Key words: law, legal values, banking law.

Підвищення ролі правового регулювання суспільних відносин, процес трансформації та демократизації українського суспільства, перехід до ринкових відносин зумовлює звернення науковців та пересічних громадян до переосмислення існуючих цінностей, потребу у дослідженні значення права, його цінності в регулюванні таких відносин.

Право як невід’ємна та важлива частина суспільних відносин, впорядковує та організовує їх. У ХХІ ст. посилюється увага вітчизняних та європейських філософів до утвердження прав людини в суспільстві та їх реалізації.

Правові цінності є об’єктом досліджень таких науковців, як: В.С. Нерсисянц [1], Н. Неновські [2], Л. Фуллер [3], П. Рікер [4], Г. Гегель [5], М.І. Козюбра [6], М.Г. Братасюк [7].

Людство протягом своєї історії існування розробило безліч цінностей. Вони також лежать в основі права, яке, у свою чергу, є засобом реалізації цінностей. Цінностями є явища природи та суспільства, що становлять блага життя та культури людей і виступають як дійсність або ідеал. Ці блага називаються цінностями тому, що люди їх цінують, адже вони збагачують людське життя. Тому люди захищають цінності, які в них є, та прагнуть набути тих, що є для них цілями та ідеалами. Про цінності йдеться тоді, коли виникає ціннісне співвідношення – особлива форма зв’язку між суб’єктом та об’єктом оцінки. Саме зворотний зв’язок між суб’єктом та об’єктом оцінювання спричиняє виникнення уявлення про цінності, властиві об’єкту з точки зору суб’єкта оцінки [8, с. 8-9].

Відсутність правової культури, зневага до людини як головної цінності, до її прав, інтересів та потреб, декларування переходу України до ринкових відносин, а також важлива роль у

даному процесі банківської системи зумовили актуальність дослідження правових цінностей у банківському праві України. Людина є основною цінністю суспільства та держави, метою їх діяльності та вдосконалення. Для поліпшення регулювання суспільних відносин, їх упорядкування та гармонізації необхідні певні правила, які встановлювалися б однаково для всіх членів суспільства. Саме це є основною метою права. Не завжди ті чи інші норми права задовольняють інтереси певної групи населення. Важлива роль права полягає в тому, щоб знайти способи, за допомогою яких можливе розв'язання суспільних конфліктів.

Як явище культури право спрямоване на те, щоб не лише зберегти ті цінності та надбання, над якими людство працювало не одне століття, а й знайти нові цінності та надійно закріпити їх у суспільному житті. Крім того, за допомогою права моральні та культурні цінності набувають правового закріплення.

Неможливо перелічити всі наявні правові цінності, адже для кожної людини є цінним лише те, що вона вважає для себе корисним та невід'ємним. Нав'язування державою того, що є цінним лише для неї, може не бути таким сприйняте людиною. Право як цінність протистоїть режиму свавілля та беззаконня. Особливу увагу варто звернути на відмінність права та закону. Останній у сучасних умовах розвитку української держави досить часто не відповідає вимогам права, є несправедливим та обмежує права й свободи людини. Закон, який виходить від держави, повинен втілювати легітимовані суспільством норми моралі, культури, звичаї. Саме за таких умов він буде дієвим та служитиме на благо людям, а не завдавати шкоди, обмежуючи їх права та інтереси.

У сучасних умовах державного розвитку юристи ототожнюють право і закон, стежать за його беззастережним та обов'язковим виконанням. При цьому норма закону превалює над невід'ємним природним правом людини, а отже, і над людиною, яка є основною цінністю. У випадку виникнення конфлікту він може бути вирішений у судовому порядку, де перевагу має саме норма закону, яка забезпечить успішний розгляд справи, а не право людини і доведення того, що така норма закону є несправедливою і в даному випадку не повинна застосовуватися.

Банківське право України, як і інші галузі права, має ціннісний вимір. Визначити чіткий перелік таких цінностей неможливо, адже кожна окремо взята особа самостійно визначає цінності даного права для себе. Основними цінностями, які об'єднують майже всі галузі права, є свобода, рівність, справедливість, власність, людська гідність, невід'ємні права людини, договір та ін. Розглянемо найбільш значущі цінності, які відіграють важливу роль у житті кожного члена суспільства. На даному етапі дослідження спробуємо з'ясувати, наскільки зазначені цінності реалізуються в практичній діяльності банківської системи та чи знаходять вони взагалі реалізацію в зазначеній сфері.

Розглядаючи свободу особи як одну з важливих цінностей, зауважимо, що вона означає можливість людини діяти відповідно до власних бажань. Свобода завжди передбачає можливість вибору у прийнятті рішення, не пов'язаного із зовнішніми перешкодами, особливо тими, які виходять від інститутів державної влади. Значення свободи полягає не в тому, що вона надає можливість жити без турбот, а в тому, що вона передбачає розвиток можливостей окремої людини, її вдосконалення [9, с. 155].

Право є мірою свободи. В демократичних державах принцип свободи особистості є одним із найважливіших, адже при реалізації прав кожна людина обирає найбільш прийнятний варіант власних дій для задоволення потреб та інтересів.

Свобода означає процес самовизначення особистості, являє собою простір для її самовдосконалення та самовизначення. Право означає рівну міру свободи людей, адже основною суттю, змістом та завданням права є вільні індивіди.

Слід зауважити, що справжня свобода індивіда передбачає розуміння та сприймання ним свободи інших членів суспільства, повагу до їх прав та свобод, невтручання в особисте життя та забезпечення такого ж рівня свободи. Тобто свобода однієї людини передбачає її відповідальність перед іншими людьми, а тому зобов'язує її поважати права та інтереси інших членів суспільства. Слід погодитися з думкою філософів права, які в сучасних умовах розвитку суспільних відносин стверджують, що свобода окремої особи закінчується там, де починається свобода іншої. Кожна людина є вільною настільки, наскільки сама хоче такою бути. Свобода допомагає формувати повноцінну, розвинену, самодостатню особистість.

Закон, який виходить від законодавця, повинен створювати умови для самореалізації людини, при цьому має стежити за тим, щоб процес самовдосконалення однієї особи не обме-

жував та не порушував такий самий процес інших вільних індивідів. Людина, щоб дійсно володіти свободою, повинна розуміти наявність такої ж свободи в інших індивідів та враховувати, що зв'язок з іншими суб'єктами, наділеними таким самим рівнем свободи, неминучий, адже людина живе не відокремлено від суспільства, а займає в ньому важливе місце і для самовдосконалення повинна взаємодіяти з іншими вільними членами такого суспільства.

Свобода людини в банківському праві України повинна втілювати вищезазначене. Банківське законодавство України має бути для людини лише засобом досягнення нею омріяного рівня свободи. Воно в жодному випадку не повинно диктувати, яким чином діяти особі, створювати перешкоди для розвитку вільного члена суспільства.

Сучасний стан розвитку банківської системи не дозволяє говорити про те, що людина почуватється захищеною в такій системі, має необхідний обсяг прав, відчуває повагу до власної гідності і може стверджувати, що банківське право України ХХІ ст. відповідає вимогам демократичного устрою суспільства. Необхідно визнати, що банківське право сучасної України – це право держави з недемократичним устроєм, де людина не є цінністю, а задоволення її потреб не є основним завданням держави. Це законодавство, яке різними способами та засобами намагається обмежити природне право людини діяти відповідно до її інтересів, і у випадках, коли людина не обізнана зі встановленим державою законодавством, можливе навіть обмеження чи позбавлення права, у тому числі права власності.

Звертаючись до положень Цивільного кодексу України (ст. 1060), зазначимо, що за договором банківського вкладу, незалежно від його виду, банк зобов'язаний видати вклад або його частину на першу вимогу вкладника [11]. Досить часто доводиться зустрічатися з тим, що пересічна людина, яка не ознайомена з чинними законодавчими нормами та не знає прав, уклавши такий договір, через деякий час, звертаючись у банк із проханням видати їй вклад, (частину вкладу), у відповідь отримує відмову, яка аргументується співробітниками банку тим, що строк дії договору не закінчився, а тому необхідно очікувати відповідної дати, після чого можливе повернення коштів. Це, безперечно, є порушенням прав людини і свободи розпоряджатися власністю на власний розсуд, не завдаючи при цьому оточуючим шкоди. Тобто відмова банку повернути на вимогу вкладника банківський вклад достроково являється свавільним порушенням прав людини. Адже нікого не цікавить, чому клієнт вимагає дострокового повернення вкладу. Можливо, саме ці кошти на даний момент вкрай необхідні для того, щоб забезпечити необхідний рівень свободи або навіть врятувати людині життя.

Також особливої уваги потребує інше положення зазначеного законодавчого акта, відповідно до якого, якщо вклад повертається вкладнику до спливу строку або при настанні інших обставин, визначених договором, проценти за таким вкладом виплачуються в розмірі процентів закладами на вимогу, якщо більш високий процент не встановлений договором. Як приклад уявімо, що особою укладено договір банківського вкладу строком на один рік зі встановленням відсоткової ставки 20 %. За місяць до спливу строку вкладник звертається до банку з проханням повернути вклад у повному обсязі та виплатити нараховані відсотки. Яким здивуванням буде для клієнта те, що в результаті виплати коштів він не отримав очікуваної суми – відсоток, який нараховувався на суму, становив, наприклад, лише 0,5 %. Крім того, враховуючи те, що основним завданням банку є отримання прибутку, можливе ще й відрахування розрахунково-касового обслуговування при виплаті вкладу або сплата штрафних санкцій за дострокове припинення договору. Таким чином, у результаті дострокового припинення договору банківського вкладу клієнт не те, тільки не отримує відсотків за розміщення коштів у банку, а ще й буде зобов'язаний сплатити штрафні санкції за зазначені дії.

Виходячи з вищевикладеного, можна констатувати, що пересічна людина абсолютно не захищена перед чинним законодавством, яке насамперед оберігає інтереси великих банківських установ та дбає про накопичення їх матеріальних ресурсів.

У суспільстві, де не визнається свобода людини, де заперечуються її природні права, не може йтися про право як втілення всезагального блага, як цінність. Таким чином, банківське право України повинно надавати людині більше можливостей для реалізації свободи, ставитись з повагою до її гідності. Теза про те, що задоволення потреб клієнта, турбота про нього є важливим завданням банку, повинна бути правдивою, відповідати дійсності, а не залишатися по-рештій словами в листах банку клієнту як черговий вияв так званої поваги до нього.

Крім свободи, у праві наявні інші цінності, зокрема справедливість, яка тісно пов'язана

зі свободою. Необхідно погодитись із тезою Г. Радбруха про те, що ідея права не може бути нічим іншим, як справедливістю [12, с. 42]. Адже право створює однакові правила поведінки для всіх членів суспільства, незалежно від майнового стану, раси, віросповідання, статі та ін. Таким чином, справедливість права виражається насамперед у тому, що вона забезпечує членам суспільства однаковий рівень свободи.

Поняття справедливості вимагає відповідності між правами та обов'язками членів суспільства, між діянням та відплатою, працею та винагородою, злочином та покаранням. Справедливість можна розглядати як першу добросовісність законів та інститутів суспільства. Якими б ефективними та добре організованими вони були, їх необхідно реформувати або скасувати, якщо вони несправедливі. Кожна особа недоторканна на підставі справедливості, яку суспільство не повинне порушувати в жодному разі. З огляду на вищезазначене справедливість відкидає саму думку про те, що втрату справедливості для одних можна виправдати більшим благом для інших. Справедливість становить загальнолюдську цінність [10, с. 11-12].

Надбавши справедливість у відносинах, людство не повинно втрачати її, жертвувати нею заради здобуття більших благ для себе. Розглядаючи справедливість у відносинах банків із клієнтами, слід підкреслити, що її місце в таких відносинах досить незначне, а при розгляді деяких питань про справедливість взагалі не йдеться. Зневага з боку держави породжує таке саме ставлення до людини підприємств та установ, які покликані обслуговувати населення. Зневажаючи людей та їх права, банківська система забезпечує збільшення фінансових надходжень банку.

Окремої уваги потребують відносини з пенсіонерами, які отримують за допомогою банку пенсії, що не забезпечують задоволення навіть мінімальних потреб людини. У 1999 р. Кабінетом Міністрів України було вжито заходів для забезпечення можливості пенсіонерам отримувати пенсії через банківські установи та Постановою № 1596 затверджено Порядок виплати пенсій та грошової допомоги за згодою пенсіонерів та одержувачів допомоги через їх поточні рахунки у банках (далі – Постанова № 1596). Відповідно до Постанови № 1596 операції з відкриття поточних рахунків, зарахування і виплати пенсій та грошової допомоги з них (у тому числі з доставкою додому) здійснюються уповноваженими банками безоплатно. На перший погляд, здавалося б, це добра норма законодавства, яка сприяє задоволенню потреб людини. Але розглядаючи це положення більш детально, розуміємо, що заборона стягнення плати поширюється лише на зазначені операції, але це не означає, що заборонено стягувати плату за інші послуги, які не пов'язані з відкриттям поточних рахунків, зарахуванням і виплатою пенсій та грошової допомоги. Безперечно, банки використовують таке недосконале положення на свою користь та встановлюють відповідну плату за інші послуги, які надаються. Зазначені дії банків, на перший погляд, відповідають чинному законодавству України, але аж ніяк не засадам гуманізму та справедливості. Пенсіонери, як люди похилого віку, у відносинах із банками є надзвичайно незахищеною категорією населення. Здебільшого за станом здоров'я вони не мають змоги доводити свою правоту в суді, а тому йдуть на умови, які пропонуються банками. Так, можна стверджувати, що особа в будь-який момент має право змінити обслуговуючий банк. Але важливе значення при такому виборі має віддаленість відділення банку від місця проживання особи.

В умовах світової економічної кризи, яка не оминула Україну, численні банки почали закривати відділення по території країни з метою зменшення матеріальних витрат на оплату праці, оренду приміщення, оплату комунальних послуг та ін. Таке зменшення чисельності відділень не могло не вплинути на пенсіонерів. Адже клієнти, які обслуговувалися відділенням, що припинило свою роботу, були переведені у інші відділення цього ж банку, які, найімовірніше, більш віддалені від попередніх. Пенсіонери, які отримували пенсії у відділеннях, що знаходились недалеко від місця проживання, змушені йти у відділення, котре знаходиться набагато далі, або навіть в інші населені пункти для отримання пенсії. Звичайно, такі умови не є вигідними для цієї категорії населення, а тому банк замінюється на інший з більш прийнятними умовами обслуговування або навіть на звичайне поштове відділення.

Як впливає з наведених прикладів, банківській системі та банківському праву України справедливість притаманна дуже умовно. Норми, які суперечать справедливому ставленню до людини, повинні бути змінені або взагалі відмінені. Сучасне банківське право України має керуватися нормами законодавства, які спрямовані на гармонізацію відносин та єдність суспільства. Саме в результаті такої діяльності банківська система та держава в цілому можуть вважатися справедливими.

До важливих цінностей належить також власність. Сучасні умови бурхливого розвитку суспільних відносин, формування ринкових відносин, громадянського суспільства – всі ці фактори зумовлюють підвищення ролі права власності в такому суспільстві. Громадянське суспільство є основою для творення демократичної правової держави. Суспільство, яке є власником, контролює державу, запобігає проявам посягання на її власність і тим самим забезпечує необхідний рівень правоповаги до себе.

Приватна власність породжує енергію та спонукає до праці. Вона дає можливість отримати винагороду безпосередньо після закінчення роботи, можливість вільно, без сторонньої допомоги, прагнути досягнення своїх цілей. Власність – це підстава особистісної свободи як необхідної передумови творчої реалізації особистості та засада ствердження гуманістичного суспільного устрою [13, с. 3].

Проте не можна стверджувати, що власність має лише позитивні характеристики. Власність зумовлює боротьбу всередині суспільства за її нагромадження, призводить до майнової нерівності. Частина суспільства, яка мала більше майнових благ, створювала державу, яка покликана була охороняти таку власність від менш заможних верств населення. Сучасне суспільство не уявляє своє життя без власності, яка дає можливість самостверджуватися та розвиватися. Слід зауважити, що, чим більше людина має матеріальних та майнових благ, тим більше можливостей у неї для того, щоб здобути свободу та знайти своє місце в суспільстві. Позбавлення власності ставить людину в стан незахищеності та вразливості.

Найбільш яскраві приклади щодо ролі власності, на нашу думку можна відстежити саме на прикладі банківського права. Банківська система допомагає людині здобувати та нагромаджувати майнові й матеріальні блага шляхом отримання кредиту (для купівлі житла), укладення договору банківського вкладу (отримуються додаткові фінансові кошти шляхом виплати відсотків) та ін. При цьому слід пам'ятати, що банки теж спрямовують свою діяльність на отримання прибутку, а тому в боротьбі за збільшення майнових цінностей з боку банків можливі зловживання та нехтування правами людини.

Так, укладаючи договір іпотеки, людина бере на себе зобов'язання щодо погашення кредитної заборгованості. У випадку невиконання або несвоєчасного виконання банк докладає максимум зусиль, щоб примусити клієнта виконати відповідні обов'язки. Останнім часом у результаті фінансових кризових явищ поширилася практика заборони (обмеження) виїзду боржника за кордон. У такому разі обмежується право людини на свободу пересування по території країни та виїзду за кордон. Крім того, як спосіб погашення заборгованості здійснюється звернення на заставлене майно. Тобто право власності від однієї особи переходить до банку. При цьому кошти, які сплачувалися банку для погашення заборгованості, особі не повертаються. Основним аргументом при цьому є те, що зобов'язання має виконуватися належним чином.

Це лише декілька прикладів позбавлення людини непорушного права власності, яке повинно охоронятися державою. При цьому таке позбавлення права банківськими установами на сьогодні є узаконеним. Наразі необхідно звернутися до необхідності переходу сучасного суспільства до життя на засадах справедливості, створення законів, які дійсно будуть захищати природні права людини. Позбавляючи права власності, банківські установи позбавляють людину особистої свободи, волі реалізувати свої духовні та фінансові можливості.

Існує безліч інших цінностей, здобутих людством протягом історії його існування, проте слід зазначити, що всі ці цінності беруть свій початок з людської гідності. Остання є внутрішньою оцінкою людини власної цінності, яка ґрунтується на схваленій домінуючою частиною суспільства моральній свідомості й готовності її охорони за будь-яких умов, а також очікування з цього приводу поваги з боку інших [14, с. 14]. Саме з власної цінності для оточуючих людина визначає необхідний рівень свободи, справедливості, рівності та ін. Банківська система повинна поважати людину та її гідність, що в свою чергу зможе підвищити рівень взаємної довіри.

Підбиваючи підсумок, слід зазначити, що банківське право України на сучасному етапі розвитку не готове сприймати людину як вільного індивіда, який потребує поваги, свободи, прагне самореалізації та допомоги сильніших у цьому складному процесі. Діючи на засадах справедливості, поваги до гідності, забезпечуючи свободу дій індивіда, банківська система не втратить існуючих важливих позицій у суспільному житті, а лише посилить рівень довіри до себе та зможе будувати на засадах демократії відносини зі своїми клієнтами відповідно до вимог сучасного життя.

Список використаної літератури:

1. Нерсесянц В.С. Філософія права. – М., 2006.
2. Неновски Н. Право и ценности. – М., 1987.
3. Фуллер Л. Мораль права. – К., 1996.
4. Рікер П. Право і справедливість. – К., 2002.
5. Гегель Г. Філософія права. – К., 2000.
6. Козюбра М.І. Право як явище культури // Право та культура: теорія і практика. – К., 1997.
7. Братасюк М.Г. Ціннісний підхід до права в контексті сучасної правничої методології // Підприємництво, господарство і право. – 2005. – № 11.
8. Чефранов А. Поняття цінності як основа правової аксіології // Підприємництво, господарство і право. – 2004. – № 9.
9. Бородин І.Л. Право, свобода, справедливість – співвідношення понять // Науковий вісник НАВСУ. – 2002. – № 3.
10. Бандура О.О. Цінність як сутнісна характеристика права // Науковий вісник Української академії внутрішніх справ. – К., 1996. – № 2.
11. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р.
12. Радбрух Г. Філософія права. – М., 2004.
13. Братасюк М.Г. Власність як чинник розвитку правової реальності // Підприємництво, господарство і право. – 2004. – № 5.
14. Гришук О.В. Людська гідність в праві: філософський аспект: Автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. – Х., 2008.

Надійшла до редакції 29.11.2010

ТКАЧЕНКО Л.І., здобувач

(Національна академія внутрішніх справ)

УДК 346.543 : 338.24

ПОНЯТІЙНО-КАТЕГОРІАЛЬНИЙ АПАРАТ СИСТЕМИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ

Забезпечення ефективного реагування на сучасні ризики, небезпеки та загрози інвестиційній безпеці є одним із пріоритетних завдань економіки. Тому важливою умовою проведення дієвої політики щодо забезпечення інвестиційної безпеки є формування її понятійно-категоріального апарату та використання науково обґрунтованих методик аналізу, прогнозування та нейтралізації реальних і потенційних загроз, попередження виникнення нових деструктивних чинників впливу на інвестиційну безпеку.

Ключові слова: *понятійно-категоріальний апарат, небезпека, ризик, загроза, інвестиційна безпека.*

Обеспечение эффективного реагирования на современные риски, опасности и угрозы инвестиционной безопасности является одним из приоритетных заданий экономики. Поэтому важным условием проведения действенной политики по обеспечению инвестиционной безопасности является формирование ее понятийно-категориального аппарата и использование научно обоснованных методик анализа, прогнозирования и нейтрализации реальных и потенциальных угроз, предупреждения возникновения новых деструктивных факторов влияния на инвестиционную безопасность.

Ключевые слова: *понятийно-категориальный аппарат, безопасность, риск, угроза, инвестиционная безопасность.*

Providing of the effective reacting on modern risks, danger and threat to investment safety is one of foreground jobs of economy. Therefore the important condition of effective policy realization in providing of investment safety is forming of its concept vehicle and using of scientifically-reasonable methodologies of analysis, prognostication and neutralization of the real and potential threats, warning of new destructive factors of influence on investment safety.

Key words: *concept vehicle, danger, safety, risk, threat, investment safety.*

Мета будь-якого цивілізованого суспільства полягає в досягненні певних національних інтересів через гарантування економічної безпеки. Однією зі складових економічної безпеки є інвестиційна безпека, яка гарантує здатність суспільства і держави підтримувати і відтворювати механізми реалізації та захисту національних інтересів для прогресивного розвитку. Оскільки сучасне економічне становище України характеризується зниженням обсягів виробництва,

